

Kožušice

Kraj: Jihomoravský

Správní obvod: Bučovice

Nadmořská výška: 271 m n. m.

Počet obyvatel: 107

Adresa URL: www.mesta.obce.cz/kozusice

Okres: Vyškov

GPS souřadnice: 49.155092N, 17.184783E

První pís. zmínka: 1333 (691 let)

PSČ: 683 33

Historie obce Kožušice

Minulost obce Kožušice je zastřena neproniknutelnou rouškou tajemství, kterou neodhaluje ani několik málo řádek v Vlastivědě Moravské, ve které se píše: Název obce Kožušice pochází od slova Kožůšek, Kožušik nebo Kožůšek.

Osada se připomíná poprvé ve 14. staletí. Roku 1333 koupil Jan z Kožušic od Dětricha ze Žarůžek dvůr. Roku 1408 připomíná se zde dvůr. O něco později se stala dědina Kožušice majetkem panství Bučovského.

Před třicetiletou válkou měli Kožušice 29 stavení a po 30 leté válce jenom 13 obyvatelných stavení a 16 zcela zrušovaných a zpusťlých.

Roku 1790 měli Kožušice 66 domů ve kterých bydlelo 78 rodin a měli 350 obyvatel.

Roku 1890 měli 89 domů, 96 rodin a 395 obyvatel.

První škola byla postavena počátkem 19. století. Stará škola byla vybudována v roce 1856, škola byla jednotřídní a měla 45 žáků. Tuto školu odkoupil pak stolař p. Jelínek v roce 1918.

Nová škola se v obci začala stavět v roce 1914 a byla otevřena v roce 1919. Rozpočet na novou školu činil 48 000 Kč a byl překročen na 98 000 Kč.

Obecní pečeti měla ve znaku jablono, kosu a sekeru a kolem nápis Obec Kožušice.

Co se zaměstnání týče, převládalo od pradávna zemědělství.

Kožušáci nosili ve starších dobách kožuchy, které neměly rukávy a ani se nezapínaly. Když si je chtěl někdo obléci postavil se k lavičce vztyčil obě ruce a kožuch se navlékl se shora.

V roce 1863 byla obec postižena silným krupobitím a celá úroda byla zničena.

V roce 1867 vyhořely chaloupky - požár vznikl v domě č. 28 a protože bylo sucho požár se rychle rozšířil na celé chaloupky. Celkem vyhořelo do základů 29 domů protože byly celé dřevěné, dále uhořely 4 krávy, 5 kusů vepřového a všechna drůbež.

V roce 1899 byl založen Spolek dobrovolných hasičů, který pod názvem Sbor dobrovolných hasičů Kožušice pracuje dodnes. Roku 1999 proběhly oslavy 100. výročí založení sboru.

Události celosvětového významu se dotkly i naší obce a jejích obyvatel. První světová válka se dotkla života v obci. Do války narukovalo po vyhlášení války 53 mužů a v průběhu války dalších 31 mužů takže celkem 84 mužů. Válka trvala celé 4 roky a veškerý život obstarávaly v rodinách hlavně ženy, děti a starci. Před hladem lidé obce zakopávali své potřeby pro život do zvláštních skrýší jen aby přežili tuto válečnou dobu.

Ke konci války docházelo k dezerci od vojsk. Jako první zběhl od vojska František Gregor. Celkem bylo dezertérů v obci 29. Tito občané se museli před četnictvem neustále ukrývat po stodolách, lesích a

polích.

V roce 1918 byla ukončena první světová válka a byla vyhlášena samostatnost Československa.

Bilance světové války byla hrozná. Malé Kožušice ztratily v této válce 6 mužů.

V září roku 1919 byla založena tělovýchovná jednota Sokol.

V roce 1921 proběhlo v obci sčítání lidu a v tomto roce bylo v obci 412 obyvatel.

V roce 1922 si obec vystavěla silnici přes obec od silnice až k vrchnímu mostu a v roce 1923 byla tato silnice vystavěna i přes chaloupky.

V roce 1923 postihla obec katastrofa. Vlivem nedostatku píce onemocněl veškerý dobytek a padlo 20 krav, 3 koně a 7 hřibů.

V roce 1928 byla zavedena v obci elektrifikace. Kožušice rázem změnily svůj vzhled, protože náves byla osvětlena několika pouličními světly. Dále v tomto roce byla založena kronika obce, kterou začal psát Václav Dias učitel na obecní škole.

V roce 1931 bylo v celé republice provedeno sčítání lidu a zemědělských závodů. Kožušice měly v roce 1930 celkem 444 obyvatel. Dále bylo vykazováno: 42 koní, 225 krav, 179 prasat, 120 koz, 2175 slepic, 533 hus, 103 kachen a 25 krocanů. Dále bylo v obci 122 včelstev.

V katastru obce žilo také mnoho polní a lesní zvěře asi 200 zajíců, 300 divokých králíků a hodně koroptví a bažantů.

V roce 1931 koupila obec Kožušice les Kraví hora za částku 92 000 K. Tento les byl v roce 1992 převeden opět do majetku obce.

V roce 1932 nastala velká vedra a to tak velká, že vyschl potok přes obec a také všechny studny. Jediná studna která nevyschla byla studna u Korýtek.

V roce 1934 vypukl v domě č. 60 - Hrubý August a tak shořela poslední došková střecha v obci. V tomto roce zakoupil hasičský sbor nové jeviště pro ochotnické divadlo v ceně 3 200 K, a dále v tomto roce byl postaven pomník padlých občanů za 1. světové války a byl postaven u zvonice pod lipou Svobody. Slavnostní odhalení bylo 5. července 1934 a pomník dodal a postavil mistr kamenický Šubčík za Střílek v ceně 1375 K.

Dalším důležitým obdobím bylo období předválečné a válečné. V roce 1938 byla očekávána válka s nacistickým Německem, které stále stupňovalo své územní požadavky vůči naší republice. Od února roku 1938 byla prováděna zatemňovací cvičení a v květnu byla provedena částečná mobilizace. V roce 1939 byla obec postižena krupobitím, které bylo 22. července. Kroupy o velikosti až 6 cm. Byla zničena veškerá úroda v některých místech na 100 %, byla zničena okna a střešní krytina na domech.

Dne 15.3.1939 překročila německá vojska naše hranice a byl obsazen zbytek republiky a byl vyhlášen Protektorát Čechy a Morava se všemi důsledky - vyhlášky a nařízení co je zakázáno a co je dovoleno. Začaly být v platnosti lístky na potraviny, uhlí, šaty, boty a jiné zboží. Byly nařízeny dodávky zboží pro Německo, na školách byly provedeny revize učebnic a knihoven.

V roce 1943 a 1944 kdy začínalo být jasné že nacistické Německo válku nevyhraje život v obci byl stále těžší a to jak po stránce hospodářské tak i po stránce nařízení za strany Německa.

Dne 1. května přišli do obce první vojáci rumunské národnosti, kteří osvobodili obec Kožušice. Při osvobozování obce padli dva rumunští vojáci, kteří byli pochováni u kapličky. Dne 9. května byla ukončena druhá světová válka největší a nejkrutější válka v dějinách lidstva.

Už od června roku 1945 se začaly někteří občané stěhovat a osidlovat pohraniční obce okresu Jeseník zvláště do Kraša a Vidnavy kam se odstěhovalo celkem 15 rodin. Druhá skupina se usídlila v Perné

a třetí v Práčích u Znojma. Celkem se v roce 1945 a 1946 odstěhovalo 43 rodin s rodinnými příslušníky a bylo to celkem 131 osob.

V roce 1945 žilo v obci celkem 520 obyvatel což je pravděpodobněji nejvíce v dosavadní historii obce.

Počet obyvatel se neustále snižoval až na současných 124 obyvatel.

Zvláštní pozornost v tomto těžkém období zasluhuje místní hudební soubor pod vedením p. Vilema Gregora. I když jakékoli zábavy byly zakázány, tento soubor sestavený jak z domácích tak i přespolních občanů prováděl tzv. hudební zkoušky, které byly někdy i 3krát týdně na kterých se i tancovalo. Tyto zkoušky se konaly většinou v hostinci u Augustinů č. 49 v současné době na místě požární zbrojnice. Ale i ostatní kulturní život v obci neustával. Hrál se divadlo, promítaly se školní filmy, byly uspořádána dvě výstavy ovoce. Hlavní postavou byl těchto akcí byl učitel Jedlička Jindřich.

Dalším historickým mezníkem v poválečné době byla účast v roce 1948 našich občanů v počtu 23 na sokolském sletu v Praze.

Dvojtřídní škola v obci byla z důvodů poklesu žactva přeměněna na jednotřídní počet žáků byl 30.

V roce 1949 bylo založeno v obci strojní družstvo které zakoupilo traktor pro potřeby zemědělců.

Dne 20.3.1949 byl založen přípravný výbor JZD, ale trvalo ještě dva roky než bylo družstvo založeno.

V roce 1950 byly provedeny v obci první společné žně a v roce 1951 bylo založeno JZD, ale byly zrušeny také některé živnosti jako - Obchod Křenek, hostinec Machalová, Píro mlýn, Vénos obchod a pekařství, Machala řeznictví.

Život v obci se stále zlepšoval a to především díky nově založenému JZD, které jak materiálově tak i finančně podporovalo život v obci a to hlavně při jejím zvelebování. V roce 1953 byla zřízena mateřská školka v Kožušicích v budově národní školy a kterou navštěvovalo 20 dětí. Bylo zavedeno celodenní stravování ve škole i ve školce.

V roce 1956 byl zakoupen do obce promítací přístroj a zvukové kino zahájilo svoji činnost 4.8. 1956 filmem Tajemství krve a kino se pravidelně promítalo 1krát týdně v sále u Machalů.

Dále byl zakoupen do školy v roce 1957 první televizor.

Do života občanů obce zasáhla ale také v roce 1959 jedna z největších povodní kdy byla zaplavena téměř celá obec a došlo k poškození jak polností tak i majetků občanů. Pro řešení těchto situací byla v roce 1962 provedena regulace říčky Litava do nového koryta a byly opraveny i ostatní přítokové potoky.

V letech 1961 až 1962 byl v obci zřízen nový hřbitov v ceně 250 000 K a i dalších letech byla činnost MNV zaměřena na zkvalitnění prostoru obce - opravy mostu, kanalizace a jiné.

V roce 1969 bylo rozhodnuto, aby se v místě staré školy vybudovalo pohostinství a kulturní dům a to ve dvou etapách. Celá tato akce byla realizována v tzv. akci Z do které se zapojili všichni občané obce.

V roce 1970 byla opět obec postižena povodní a proto bylo rozhodnuto provést celkovou regulaci obecního potoka, která byla provedena do dvou let.

V roce 1972 byl uveden do provozu kulturní dům na kterém bylo odpracováno celkem 12 592 brigádnických hodin.

Rok 1973 znamená pro Kožušice konec samostatného JZD, které se stalo součástí sloučeného JZD Brankovice ve kterém byly začleněny další obce jako Malinky a Dobročkovice.

V tomto roce byla zahájena stavba nové požární zbrojnice na místě budovy č. 49 kde byl dříve hostinec. Stále fungovala mateřská školka, která se později změnila na dětský útulek a také škola.

V obci také pracovalo Myslivecké sdružení Kožušice - Malinky např. v roce 1973 bylo oloveno 480 bažantů a 261 zajíců.

V druhé polovině 70let dochází stále k úbytku obyvatel v obci a některé neobývané domy se stávají domy na rekreaci.

V roce 1975 byla zahájena výstavba bytu nad požární zbrojnicí. Do školy dochází v roce 1975 jen 9 žáků a proto bylo rozhodnuto místní školu od 1.9.1977 v obci zrušit /po 150 letech/. Žáci z obce budou dojíždět do školy Brankovice.

V roce 1976 byl největší zájem v obci o volby, hlavně v souvislosti s otázkou vytvoření společného NV se sídlem v Brankovicích pro obce Kožušice, Malinky a Dobročkovice. Od voleb v roce 1976 byla obec spravována společným NV Brankovice a život v obci byl oslaben. V tomto společném NV bylo 5 zástupců obce, kterým se velmi těžce prosazovaly zájmy obce a občanů.

Tento společný NV pracoval až do roku 1990. V roce 1976 se podařilo dokončit požární zbrojnicí pro potřeby sboru.

V roce 1980 byla Českým svazem zahrádkářů uspořádána velká výstava ovoce a zeleniny. Na této výstavě bylo vystaveno celkem ovoce ze šesti obcí které si přišlo prohlédnout 226 návštěvníků a bylo vystaveno celkem 235 vzorků ovoce a zeleniny.

V roce 1981 došlo ke sloučení Mysliveckého sdružení Kožušice v jeden celek s obcí Malinky a Brankovice. Dochází stále k úbytku obyvatel v obci, kdy starší umírají a mladí se stěhují do větších měst a vesnic. Jakousi náhradou za naše obyvatele se stávají tzv. chalupáři kteří si uvolněné domy opravují a užívají je.

V roce 1983 byla provedena po 44 letech nová novostavba na novém staveništi. Zmíněný rodinný dům si postavil doktor Přadka Milan.

Rok 1986 je opět zahájen velkou povodní. 12 srpna 1986 spadlo během tří hodin 86 mm vody. Vznikla povodeň, která zaplavila polovinu obce, dvory, komunikace od státní až do poloviny obce.

